

Modtager(e) > Alle universiteter

Optagelse på kandidatuddannelser¹

1. Retskrav, jf. § 26 og § 30

Studieordningen skal indeholde oplysninger om, hvilken bacheloruddannelse eller hvilke bacheloruddannelser, der giver retskrav på optagelse på kandidatuddannelsen.

Der må ikke stilles nogen form for yderligere adgangskrav til en retskravsansøger – heller ikke sprogkrav.

2. Adgangsgivende bacheloruddannelser, jf. § 28 og § 30

Studieordningen skal indeholde oplysninger om de mest centrale adgangsgivende bacheloruddannelser ved universitetet og andre uddannelsesinstitutioner.

3. Konkret vurdering af ansøgers bacheloruddannelse, jf. § 30, stk. 2

Studieordningen skal indeholde oplysninger om faglige krav til særlige fag eller fagområder opgjort i ECTS-point, som skal danne udgangspunkt for en konkret vurdering af en ansøgers gennemførte bacheloruddannelse, hvis ansøgers bacheloruddannelse ikke fremgår af liste over de mest centrale adgangsgivende bacheloruddannelser, jf. punkt 2.

4. Adgangskrav, jf. § 28, stk. 1, § 29 og § 36

Adgangskrav skal fastsættes i studieordningen.

Adgangskravene skal omfatte en adgangsgivende bacheloruddannelse, professionsbacheloruddannelse eller anden dansk eller udenlandsk uddannelse på samme niveau. Endvidere kan universitetet fastsætte krav om dansk på gymnasialt A-niveau eller engelsk på gymnasialt A eller B-niveau.

Der er ikke hjemmel til at fastsætte andre adgangskrav, herunder andre fag på gymnasiale niveauer.

For visse udvalgte kandidatuddannelser stilles der strengere krav til en bacheloruddannelse, der skal give adgang til en kandidatuddannelse. Karakteren af de supplerende krav, og hvilke kandidatuddannelser, der er tale om, fremgår af bilag 2 til adgangsbekendtgørelsen.

5. Udvælgelseskriterier, jf. § 34

Alle retskravsansøgere skal optages.

10. november 2023

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen

Jura og Institutionspersonale

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800

www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Sagsbehandler
Charlotte Løchte
Tel. 72 31 86 63
chal@ufm.dk

Ref.-nr.

\$dossier_documentnumber\$

¹¹ Alle paragrafangivelser henviser til universiteternes adgangsbekendtgørelse:
<https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2023/69>

Hvis der er flere kvalificerede ansøgere end studiepladser, skal ansøgerne prioriteres efter kriterier, der på forhånd er fastsat af universitetet.

Udvælgelseskriterierne kan være af faglig karakter samt relevant erfaring, herunder erhvervs erfaring.

De faglige kriterier skal som udgangspunkt fastsættes på baggrund af den adgangsgivende bacheloruddannelse.

Udvælgelseskriterierne kan også angå erfaring, herunder erhvervs erfaring.

Ved fastsættelse af udvælgelseskriterierne er det væsentligt, at universitetet tager højde for, at det skal være muligt for en bachelordimitend at blive optaget på den ansøgte kandidatuddannelse, selvom vedkommende ikke har nogen form for relevant erfaring, herunder erhvervs erfaring.

At rangere kvalificerede ansøgere alene på baggrund af det opnåede gennemsnit i den adgangsgivende bacheloruddannelse er ikke en mulighed. Dette skyldes hensynet til ansøgere med udenlandsk adganggrundlag. Universitetet må ikke omregne udenlandske karakterer til den danske 7-trins-skala, hvilket medfører, at det ikke er muligt at sammenligne de gennemførte bacheloruddannelser alene på baggrund af gennemsnittet.

Der er ikke hjemmel til, at universitetet må lægge vægt på ansøgers motivation eller i øvrigt inkludere en motiveret ansøgning i ansøgningsprocessen.

Alle kvalificerede ansøgere skal vurderes ud fra de fastsatte kriterier. Universitetet må således ikke prioritere ansøgere ud fra den gennemførte bacheloruddannelse eller i øvrigt inddrage den gennemførte bacheloruddannelse i vurderingen.

Modtagere > Universiteterne

Identificerede problemstillinger ifm. vejledning og praksis for optag på kandidatuddannelserne

I dette notat fremgår de problemstillinger, som universiteterne skal forholde sig til i arbejdet med vejledning og praksis for optag på kandidatuddannelserne.

Adgangskrav ved optag på en kandidatuddannelse

Det fremgår af adgangsbekendtgørelsen, at adgang til en kandidatuddannelse forudsætter, at ansøgeren har gennemført en adgangsgivende bacheloruddannelse, herunder professionsbacheloruddannelse, eller anden dansk eller udenlandsk uddannelse på samme niveau. Adgang kan endvidere forudsætte, at ansøgeren har bestået fastsatte sprogkrav.

- Karaktergennemsnit fra bacheloruddannelserne må ikke anvendes som adgangskrav ved ansøgning til kandidatuddannelser. Det følger af adgangsbekendtgørelsens § 28, stk. 1, som udtømmende regulerer, hvilke adgangskrav universitetet kan fastsætte. Styrelsen har identificeret enkelte uddannelser, hvor karaktergennemsnit indgår som adgangskrav.
- Karakterer og fags sammensætning fra ungdomsuddannelsesniveau må ikke anvendes som adgangskrav ved ansøgning til kandidatuddannelser, jf. adgangsbekendtgørelsens § 28, stk. 1, som udtømmende regulerer, hvilke adgangskrav universitetet kan fastsætte. Adgang kan dog forudsætte, at ansøgeren har bestået engelsk på gymnasialt A eller B-niveau eller dansk på gymnasialt A-niveau. Styrelsen har identificeret enkelte uddannelser, hvor karakter eller fags sammensætning fra ungdomsuddannelser indgår som adgangskrav.
- Adgangsgivende bacheloruddannelser, jf. adgangsbekendtgørelsens § 30, stk. 1, nr. 2, skal fremgå som konkrete uddannelser i studieordningen. Styrelsen har identificeret enkelte uddannelser, hvor der i stedet for konkrete uddannelser er listet en række institutioner eller bredere uddannelsesområder.

Udvælgelseskriterier ved optag på en kandidatuddannelse

Det fremgår af adgangsbekendtgørelsen, at hvis universitetet af kapacitetsmæssige årsager ikke kan optage alle ansøgere på en uddannelse, prioriteres ansøgerne efter kriterier, der på forhånd er fastsat af universitetet. Udvælgelseskriterierne kan omfatte faglige kriterier og relevant erfaring, herunder erhvervs erfaring. Heri kan indgå optagelsesprøver, samtaler m.v.

- Udvælgelseskriterierne må ikke omfatte ansøgerens motivation (f.eks. en motiveret ansøgning). Det følger forudsætningsvist af, at udvælgelseskriterierne kun kan omfatte faglige kriterier og relevant erfaring, herunder erhvervs erfaring, jf. adgangsbekendtgørelsens § 34, stk. 2, 1. pkt. Styrelsen har identificeret eksempler på uddannelser, hvor motivation er et udvælgelseskriterium.
- Et gennemsnit fra adgangsgivende bacheloruddannelse må ikke være det eneste kriterium for udvælgelse af ansøgere. Dette skyldes, at udvælgelsen skal ske på baggrund af saglige og faglige kriterier, der er ens for ansøgere

27. oktober 2023

**Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen**
Universiteter og Kunstneriske
Institutioner

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800

www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

med både dansk og udenlandsk ansøgningsgrundlag. Styrelsen har identificeret enkelte uddannelser, hvor gennemsnit fra adgangsgivende bacheloruddannelse fremgår som eneste udvælgelseskriterium.

Indhold i studieordninger og på hjemmeside

Det fremgår af adgangsbekendtgørelsen, hvilke indholds krav der er til henholdsvis studieordninger og institutionens hjemmeside.

- Følgende elementer skal fremgå af studieordningen:
  - *adgangskrav*, jf. adgangsbekendtgørelsens § 28, stk. 3
  - *liste over retskravuddannelser*, jf. adgangsbekendtgørelsens § 30, stk. 1, nr.1
  - liste over eventuelle adgangsgivende bacheloruddannelser uddannelser, jf. adgangsbekendtgørelsens § 30, stk. 1, nr. 2

Styrelsen har identificeret flere eksempler på studieordninger hvor ét, eller flere elementer ikke fremgår. Derudover har styrelsen identificeret enkelte studieordninger, som ikke indeholder nogle af disse elementer.

- Ansøgnings- og optagelsesprocedure, herunder udvælgelseskriterierne, skal fremgå af institutionens hjemmeside, jf. adgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1. Styrelsen har identificeret enkelte uddannelser, som ikke indeholder ét eller flere af disse elementer på institutionens hjemmeside.
- Styrelsen har identificeret enkelte tilfælde af studieordninger, hvor der er citater fra adgangsbekendtgørelsen, uden kildehenvisning. Dette er uhenigtsmæssigt, fordi studerende og ansøgere kan komme i tvivl om, hvad der er fastsat henholdsvis i adgangsbekendtgørelsen og studieordningen, og dermed hvem der har dispensationskompetencen.

Best practice

Gennem styrelsens screening er der identificeret en række eksempler på bedste praksis, som institutionerne kan tage til efterretning i arbejdet med vejledning af ansøgere til kandidatoptaget.

- Adgangsbekendtgørelsen fastsætter krav om, at en række elementer skal fremgå af studieordningerne. Det er derfor hensigtsmæssigt, at der linkes direkte til studieordningerne fra vejledningssiderne.
- Adgangsbekendtgørelsen fastsætter, at der skal foregå en individuel og konkret vurdering af ansøgere med andet grundlag end retskravsbachelor eller forhåndsgodkendt bachelor. Det kan være hensigtsmæssigt, at dette fremgår tydeligt af universitetets generelle vejledning af ansøgere.
- Adgangsbekendtgørelsen fastsætter, at ansøgere skal have en bacheloruddannelse som grundlag for optagelse. Det kan være hensigtsmæssigt, at uddannelser med optagelsesgrundlag fra f.eks. professionsbachelorer tydeligt angiver mulighederne for at ansøge med andet grundlag end en akademisk bacheloruddannelse. Samtidigt er der et hensyn til, at potentielle ansøgere kan vurdere, om der er en reel mulighed for, at de kan blive optaget.
- Såfremt der ikke er nogle adgangsgivende bacheloruddannelser til kandidatuddannelsen, kan det være hensigtsmæssigt at nævne dette eksplicit i studieordningen, så der ikke opstår tvivl om, hvorvidt studieordningen er mangelfuld.

Til: Universiteterne

Danske Universiteters Uddannelsesgruppe har henvendt sig til Uddannelses- og Forskningsstyrelsen med en række bekymringer i forbindelse med arbejdet med at sikre overensstemmelse mellem adgangsbekendtgørelsen og universiteternes vejledninger og studieordninger vedrørende kandidatoptaget, jf. Uddannelses- og Forskningsstyrelsen brev af 13. oktober 2023.

Styrelsen ønsker bedst muligt at understøtte universiteternes arbejde med at implementere eventuelle rettelser, således at kandidatoptaget for 2024 kan ske på et retvisende grundlag af hensyn til ansøgers retssikkerhed.

Styrelsen ønsker at tilgodese både universiteternes behov for mere tid til opgaven, og særligt ansøgernes adgang til retvisende vejledning forud for ansøgningsfristen for kandidatoptaget.

På den baggrund er styrelsen indstillet på at imødekomme universiteternes ønske om mere tid til gennemgangen af studieordninger og vejledninger. Derfor rykkes deadline til **31. januar 2024**.

I det omfang universitetet vurderer, at opgaven ikke kan løses inden 31. januar 2024, er det op til universitet at prioritere i opgaven.

Jf. brev af 13. oktober, vil styrelsen gerne modtage en tilbagemelding ved opgavens afslutning.

Supplerende vejledning

For at understøtte universitetets gennemgang af studieordninger og vejledninger har styrelsen udarbejdet:

- En konkret vejledning til brug for universitetets gennemgang af studieordninger og vejledning om kandidatoptag (bilag 1).
- En oversigt over resultaterne af styrelsens stikprøver af studieordninger og vejledninger ifm. kandidatoptag (bilag 3).

Styrelsens gennemgang er alene en stikprøve. Den er således ikke et udtryk for, i hvilket omfang de problemstillinger, der er identificeret på tværs af universiteterne, er til stede på det enkelte universitet. Styrelsen finder det på den baggrund vigtigt, at universiteterne følger op på de rejste problemstillinger i brev af 13. oktober 2023 (bilag 2).

16. november 2023

**Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen**

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800
ufs@ufm.dk
www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Ref.-nr.
329695

Ift. ønsket om at drøfte adgangsbekendtgørelsen i lyset af kandidatreformen foreslår styrelsen, at det afventer, at Kandidatudvalgets anbefalinger foreligger.

Med venlig hilsen

Mikkel Leihardt
Direktør

Bilag:

1. Vejledning om optag på kandidatuddannelser
2. Identificerede problemstillinger ifm. vejledning og praksis for optag på kandidatuddannelser